

نثار احمد صمد واصفي صيب بنكلي ليکني

نثار احمد صمد په فيسبوک کي

Nisar Samad
Ketabton.com
Wasifi

ټولونکي: صبور گل صابر

سرېزه

الحمد لله دالله شكر اداء كوم چې له ډېرو سختو مصروفيتونو سره سره
وتوانېدم، چې د شاغلي واصفي صيب د فيسبوک لېکنې راغونډې کړم، او
تر خوږو وطنوالو يې ورسوم.

د مسافري سخت مصروفيتونه وي، په دې هر مسافر پوهيږي، خو د
واصفي صيب لېکنې مې نه لورېدې چې حېث لاري شي، نو له دې
مصروفياتو او نه امکاناتو سره سره مې دغه ده، دالله بنکر اداء كوم چې
کتاب مې تکميل کړ.

دري مياشتي مخکې مې له محترم واصفي صيب! څخه د کتاب لېکلو اجازه
واخېسته، محترم واصفي صيب! په ورين تندې دا غوښتنه ومنله، او ما
هم دالله په توکل دا کتاب مکمل کړ.

په کتاب کې ټولې لېکنې دمحترم استاذ دلاس ليکل شوي لېکنې دي، ما هېڅ
کوم تعديل پکښې نه دی کړي، يوازي مې دايديت په برخه کې کار کړي ده.

ليکل شوي کتاب ټول افغان ملت ته تحفه کوم او له ټولو هغو افغانانو
غوښتنه کوم چې د سنسور په برخه کې يې پوره پوره هڅه راسره وکړي.

په پاې کې کتاب د محترم مرحوم پلارجان رحمة الله عليه روح ته بېنم، او
د مرحوم لپاره دکتاب ويلو ترمخ د دعا لاسونه پورته کړئ، او د مغفرت
دعا ورته وکړئ.

نصیحت

یو ځوان و یو سپین ږیری ته وویل چې نصیحت راته وکړه .

سپین ږیری ورته وویل : قرآن ولوله مخکې له دې چې، قرآن پر تا وویل سي !

لمونځ وکړه مخکې له دې چې، تا ته لمونځ درکول سي !

د نورو له تجربو څخه گټه واخله مخکې له دې چې، ته د نورو له پاره تجربه شي.

حضرت عمر (رض) پر منبر ودرېد . شکېدلې چپنه یې اغوستې وه .
له لوږي یې په گېډه کې غره‌ار وو .

د خطبې په منځ کې یې وویل :

که غریزې او که نه ، قسم په خدای تر هغه به دې مړه نه کړم تر څو
د مسلمانانو اولادونه ماته سوي نه وي !

تريخ غږپ

د حسد تر ټولو بڼه چاره او علاج دا دی چې د هغه چا سره چې حسد
کوي نوم یې واخله او د خیر دعا ورته وکړه . که څه هم دا ډیر تريخ
غږپ دی مگر له دننه دې ناروغي جوړوي . ته خو یې امتحان کړه !

سوری پیاله

دا ولی ډیري پیسې خرڅوو لکن لږ شیان لرو؟!

ډېر اجناس رانیسو خو لږ خوند ترې اخلو؟!

عاید مو ډېر خو لاس مو تنگ دی؟!

آسانتیاوي ډیري خو راحت لږ لرو؟!

لوی علت یې حرص دی ، او د ننني انسان د حرص پیاله ځکه نه
ډکيږي چی په هغې کی د ناشکری سوری دی چی ډکېدو ته یې نه
پریږدي !

سو استفاده

نرم زړی انسان ساده یا احمق نه وی ، بلکی ښه پوهیږي چی خلک
څنګه چپه او راسته لوبی ورسره کوی . خو بیا هم دی پر دې هر څه
سترګي پټوي دا ځکه چی زړه یې نرم ، پاک او ښایسته دی !
نو د چا له صداقته بده استفاده مه کوه چی دا هم یو خیانت دی .

خیل عمل د لاری مل

ته به ښه وظیفه او مقام لري ، ښه کورنی او قوم به لري ، ښه نوم
او ښان به لري ، ښه کور او موټر به لري ، ښه مال او دنیا به
لري....

آيا د دغو څخه يو شي هم قبر ته درسره وړې بېله عمله ؟

نو مه ناوخته كوه !

د درواغو بدبويي

رسول الله (ص) وفرمايل : كله چي څوك درواغ ووايي نو د درواغو د بدبويي له امله (د رحمت) فرشته يو ميل ليري ورڅخه ځي (سنن الترمذي : ۱۹۷۲) .

خو زموږ ننني محيط؟!

سابقه د آينده سره وتړه !

آيا داسي انسان سته چي ماضي بدله كړي ؟ آيا څوك راتلونكي بدلولاى سي ؟ قطعاً نه . خو پير خلك په ماضي پوري كلك مېنتي دي دومره آينده نه سنجوي لكه په ماضي كي چي بند دي .

نو د ماضي سره بايد څه وكړو ؟ دا چي ماضي نسو بدلولاى ، نه يي هيرولاى سو ، نه يي سمولاى سو او نه يي حذف يا محوه كولاى سو . نو صرف يو كار كولاى سو هغه دا چي ماضي بايد ومنو او درس ورڅخه واخلو . يعنى سابقه او آينده سره وتړو .

د انسان او رحمان رضائیت

یو پاچا د نصیحت او پند اوریدلو ډیر شوقی و . یوه ورځ یې یو متقی او زاهد عالم ته وویل چې داسې نصیحت راته وکړه چې انسان او رحمان دواړه راڅخه راضي سی .

عالم ورته وویل چې ډیره ساده خبره ده او هغه دا چې د ورځی فقیرانو او محتاجانو ته کومک ورکوه چې « انسانان درڅخه راضي سی » او د شپې پخپله د الله څخه فقر کوه چې « الله درڅخه راضي سی » !

په رښتیا هم دا نو دنیوي او اخروي بری دی . الله دی یې د هر شتمن ، هر سیاست وال او هر چارواکي په نصیب کړی ، آمین .

کارلوس فونټس ویلی دي :

په دنیا کی چی می له ژونده تر ټولو غټ سبق زده کړ، دا دی چی هیڅوک د خپلو خبرو سره ورته او مشابه نه دی ! [یعنی خبري او عمل یې اختلاف لری .

پوښتنه

محترم وروره او محترمی خور ! په تا کی کومه داسی غلطی سته چی غواړې تر ټولو اول یې رفع او دفع کړې ؟ آیا هغه سُستی او ټنډلي ده ؟ آیا د سهار لمانځه ته نه راپاڅېدنه ده ؟ آیا د بي حوصله کی ختمونه ده ؟ آیا د بدگومانی پای ته رسونه ده ؟ آیا د درواغو بندونه ده ؟ او

که د غیبت خپنه ده ؟ اقلأ د یوې غلطۍ محوه کولو ته خو باید
لومړیتوب ورکړي !

نو تر ټولو اول درواغ ویل بند کړه بیا وگوره !

اول د ځان بدلون

زموږ کمزوري دا ده چی د مقابل طرف د بدلون په لټه کی یو خو ځان
مو هېر وی یا متوجه نه یو .

د فرعون میرمنی تصمیم ونيوئ چی بدلون ومومی ؛ د نوح (ع) زوی
بیا د بدلون له پاره تصمیم نه نیوئ ؛

لومړنی د یو سرکښ او ظالم انسان میرمن وه ، خو دوهم د یو پیغمبر
زوی و .

نو د ځان سمون او بدلون هیڅ مقدمه نه غواړي او د نه بدلون له
پاره بیا هیڅ پلمه د منلو وړ نه ده .

پس دا پخپله ته یی چی د بدلون تصمیم ونیسی . یعنی تر څو چی په
ځان کی د بدلون اراده ونکړي الله تعالی دې روان حالت نه بدلوي
(الرعد : ۱۱) .

ستا يې له خيره چي ناحقه وياړي ؟!

که ته ښايسته يې مه پرې نازيره ، ځکه دا ښايست خو تا پخپله نه دی جوړ کړي ؛

که ته د يو خاص قوم يا نسل څخه يې په دې هم فخر مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی غوره کړي ؛

که ته د يو شتمن يا واکمن اولاد يې په دې هم وياړ مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی گټلی .

دا ټول « بي ارزښته افتخارات » دي . نو ستا کمال دا دی چي په تقوا دي ووياره ، په اخلاقو دي ووياره ، په لياقت دي ووياره ، په خدمت او صداقت دي ووياره چي دا به نو ټول تا پخپله گټلی وي . همدا د اسلام سپارښتنه او غوښتنه ده !

مونږ تر سخت تعقيب لاندی يو

کله چي د گناه ارتکاب کوي نو درې خبرې حتماً مدنظر ولره : الله دي ويني ، ملايکي يې ليکي ، او مړينه دي څاري . نو تر څومره عظيم تعقيب لاندی يې ، خو بيا هم ؟!

مثبت فکړه اوسه

هغه (شی یا سړی) چي ښه درته ایسی په غور يې مه گوره ، داسی نه چي کومه خرابي پکښی پیدا سی .

خو هغه (شی یا سړی) چی بد درته ښکاری په غور یې گوره داسی نه چی کوم ښه والی پکښی پیدا سی .

هو ، بد خو بد دی ؛ ښه مه بد کوه (ښه خو ښه دی ؛ که ښه یې نو بد درته ښه کړه)

هر ظالم روند او کون دی

انسان عمدتاً په درو طریقو سره مغرور کیږی : یا به ډیری پیسې لری او شتمن به وی ؛ یا به جسماً غښتلی او پیاوړی وی ؛ یا به لوړ مقام یا چارواکۍ پلار لری . ځکه نو ظلم ، لویي ، حق تلفي او ډیر نور گناهونه کوی .

ښه ، که یې الله تعالی د بدن یوه پُره سُسټه کړی نو کړپۍ او دربی به یې تر آسمانه ورسیری ، څو چی له مخکی به ووهل سی !

موږ ډیر دغسی مثالونه لرو خو هغوی پخپله کانه او ړانده دي !

له بهتانه ډډه

وايي چی یو سړي مهلب بن ابي صُفره ته بد وویل ، خو ده یې په ځواب کي هیڅ هم و نه ویل . یو چا ورته وویل : ولي دي د ده د بدو خبرو ځواب ور نه کړ ؟ _

مهلېب وويل : د ده بدۍ يا عيونه را معلوم نه دي ، او دا مي هم
خوبنه نه ده چي د هغه څه په هکله بهتان پر ووايم چي په ده کي
نسته .

هو ، الله دی هر مسلمان ته دغسې دينی تومنه ورکړی . په رښتيا هم
هغوی اسلام هضم کړی و ، خو موږ وگوره چي د اسلام څومره ټپکه
داري کوو لاکن په عمل کی هغسې نه یو.

ای حق خوره او ظالمه !

دا حتمي نه ده چي د یو چا آه و فریاد یا بنیرا درپسې وی ، بلکی
ځینی وختونه د یو چا ټینګ صبر او خدای ته پریښودل هم ستا
خوبنۍ پیکه کوی او سکون دې اخلی ، خیر دی چي نن د غرور پر
نیلی سپور یی .

که هوس دی نور دې بس دی !

د خوش باورۍ یا نیکۍ سزا

څومره د افسوس خبره ده چي پر یو چا باندی د ړندو په څیر باور
وکړو ، او بالاخره هغه دا ثابته کړی چي په رښتيا هم موږ ړانده
وو .

پر ځان او جهان بی اعتباره

« اعتبار » په دوستۍ او خپلوۍ کې د اکسیجن غوندې اهمیت لري .
که پر یو چا « بی اعتباره » سوې نو د هغه دعاوی هم بنیراوی
درته ښکاری ، او ښه یې هم په بدیو کې شمیري .

دا ځکه چې د اکسیجن د نشتوالي له امله تړاوونه او رابطې یې تنفسه
وی .

نو ځان له ناکامۍ وژغوره ، یعنی پر اعتبار مه بی اعتباره کړه !

کوچنی مغز ، لویه ژبه

ځینی خلک متأسفانه اوریدل لږ کوی خو خبرې پیری کوی . دا داسې
کسان دي چې مغز یې کوچنی خو ژبه یې غټه ده . مطلب دا چې موږ
باید هر څه وسنجوو بیا یې ووايو نه داچې اول یې ووايو بیا یې
وسنجوو . دا نو څه فایده ؟ باید مخاطب ستومانه او بیزاره نکړو .

پس مه پرېږده چې ژبه دې تر فکر مخته سی !

له گناه کاره کرکه مه کوه !

د خرابو خلکو تر هیرولو او د ښو خلکو تر لتولو خو دا بهتره ده چې
د خلکو خرابۍ خبرې هیري کړو او د هغوی ښې خبرې ولټوو .

دا حُکله چي انسان ثبات نلري، يعني خراب خلک بڼه کيدای سي او
بڼه خلک خراب کيدای سي .

مطلب دا چي علایم اهمیت نلري بلکي عوامل مهم دي . پس له گناه
باید کرکه وکړو نه له گناه کاره !

بي انصافي

د صدقي يا خيرات ورکولو له پاره په جيب کي په خورا لږ مبلغ
(يعني سِکه) پسي گرځو . خو همدا مهال د الله څخه د جنت لوړترين
مقام غواړو .

څومره ناڅيزه عطا کوو او څومره ستر عوض طلبوو !
بېشکه چي الله رحيم او کریم دی ، مگر ته خو هم انصاف وکړه !

ځاني اصلاح

تل بڼه والي په نورو کي او بدوالي په ځان کي لټوه او سمّوه يي . که
همدا فارمول مراعات کړي نو دا به ستا تر ټولو بڼه والي او روحي
سکون وي . امتحان يي کړه بيا وگوره !

شتمن فقير

کله چي ته وټت پانه ليکي (يا شفاهي وصيت کوي) ، آيا خبر يي چي يوازيني څوک چي ستا د مال او دولت يا جايداد څخه محروم پاتيري ، هغه ته پخپله يي ؟!

چا ته خپل سهم پريږدي ؟ آيا هغه اولاد ته چي ډير ژر به دې هير کړي ؟ که هغه اولاد ته چي ستا د سهم يوه سلنه به هم نه درپسي خيراتوي ؟ که هغه اولاد ته چي ځان پوه او تا ناپوه بولي ؟

نو اوس لا ژوندی يي ، ستا د خپل سهم زياته برخه صدقي ته وقف کړه ، داسي نه چي ناوخته سي ! آيا پوهيري چي صدقه خورا افضل عبادت دی ؟ نو ولي يي ضايع کوي ؟ ولي دا کار هغه اولاد ته پريږدي چي د دنيا په کارونو کي تر غوږونو پوري ډوب دی ؟

که همداسي ونکړي نو پوه سه چي شتمن فقير يي (يعني دلته شتمن او هلته فقير) !

مهم پوهاوي

کله چي ته د يو چا په څيره ملنډي وهي يا پر خاندې نو دا پر تصوير نه بلکي پر مُصور خاندې يا پر انځور نه بلکي پر انځورگر خاندې يا پر مخلوق نه بلکي پر خالق خاندې.

تعدادل ساتھ !

خان په ژوند کې هېڅکله چا ته مه ورايله کوه (يعنې په اختيار کې يې مه ورکوه) . ځکه چې نننۍ انسان يوازي خپلې گټې ته گوري ، يعنې که ته پر گران يې نو ستا بدۍ هيروي او که خوابدۍ سو نو ستا نيکۍ هيروي .

متل دی چې مه دومره خوږ اوسه چې ودې خورۍ او مه دومره تريخ اوسه چې ودې غورځوي ! اسلام وسط او تعدادل خوښوي .

د پيسو طاقت

پيسې غوږونه نلري خو اوريدلۍ سي ، پښې نلري خو ځغستلۍ سي ، لاسونه نلري خو وهلۍ سي ، خوله نلري خو ږغېدلۍ سي ، هېڅ نلري خو هرڅه کولی سي !

نو ځکه ظالمان بېغمه ظلم کوي ، فاسدان بېغمه فساد کوي ، زورواکان بېغمه خرمستۍ او سرمستۍ کوي خو څوک يې مخه نسي نيولای .

پيغمبر (ص) داسې فرمايی : « الله تعالى ظالم ته مهلت ورکوي او چې ويې نيسي او مواخذه يې کړي نو نه يې ايله کوي » .

قادر او مقتدر ذات

يو قدرت چي ليدل (بينايي) خلق کوي ، يقيناً چي هغه بينا او ليدونکي دي . يو ږوند نسي کولای چي بينايي خلق کړي .

يو قدرت چي اورېدل خلق کوي ، نو هغه يقيناً اورېدونکي وي . يو کون نسي کولای چي اورېدل خلق کړي .

يو قدرت چي ژوند خلق کوي ، نو هغه يقيناً ژوندی وي . يو مړ نسي کولای چي ژوند خلق کړي .

پس هغه خالق په صداقت سره ومنه چي هم « بڼه ليدونکي » ، هم « بڼه اورېدونکي » او هم « ژوند بخښونکي » دي !

دومره غفلت ؟

راځي په خپل گرېوان کي وگورو :

دا چي موږ د ډوډي خوړلو پر وخت ډوډي خورو ؛ د مطالعې پر وخت مطالعه کوو ؛ د کار پر وخت کار کوو ؛ د خوب پر وخت خوب کوو ؛ د مجلس پر وخت مجلس کوو ؛ نو د لمانځه پر وخت لمونځ ولی نه کوو ؟!

هره پلټنه او حيله بي معنی ده .

د عزت اميد

احترام او درنښت ډيره گرانه متاع ده چي هر څوک يې نه لري . نو د هغه طمع د ارزان بيه يعنی سپکو خلکو څخه مه کوه !.

په دنیا مه نازیره

سعدی صاحب وایی : ته په کومه دنیا ویاری ؟ هغه چی تر ټولو ښه خوراک یې د مچی توف کړي مواد [عسل] دي ؟ یا هغه چی تر ټولو ښه لباس یې د چنجي توف کړي مواد [ورېښم] دي ؟

نوزه به له دې دنیا نه څه وغواړم چی حلال یې « حساب » لری او حرام یې « عذاب » لری ؟

سعدی صاحب یې چاره داسی بیانوي : د چا چی حساب پاک دی ، له احتسابه یې څه باک دی .

د ژوند لنډیز

زموږ ژوند د درو مهمو اصلونو لنډیز دی : لومړی خداوي چی محوه کیږی ؛ دوهم اوښکی چی وچیری ؛ درېیم عملونه چی پاتیری

نا آرامه انسان

انسان کالي بدلوي ، کور بدلوي ، دفتر بدلوي ، دکان بدلوي ، موټر بدلوي ، لوازم او سامان بدلوي ، حتی اړیکې بدلوي خو بیا هم پریشانه او نا آرامه وی . دا ولی ؟

ځکه چی خپله رویه نه بدلوي .

خپل او د بل غم

د بل غم یوه خغلنده صحنه ده چی ژر تیریدی .

پوه سه چی : د اوښکو هر څاڅکی د نړۍ تر هر شي گران دی ، خو څوک یې تر هغه وخته په قیمت نه پوهیږی څو چی هماغه اوښکی یې تر خپلو سترگو نه وی بهیدلي .

دایمی ښایست

ته د ځان ښایسته کولو ، سینگارولو او ښه معلومېدلو له پاره څومره کوښښ کوي . که د نېک عمله کیدو له پاره همدومره کوښښ وکړي نو دا به دایمی برتری او لاسبری وی . امتحان یې کړه بیا وگوره .

ځان په ترازو کی

پر ځان د بل چا گرانول خو دومره لویه خبره نه ده ، بلکی ډیره مهمه او مشکله خبره دا ده چی ځان پر بل چا گران کړي .

ریا نه بلکی خفا

د یو چا سره د کومک او مرستی پر مهال د هغه څیرې ته ډیر مه گوره چی د دوو زیانونو امکان سته : لومړی دا چی ممکن ستا په دغه عمل سره هغه ځان حقیر وگنی او دوهم دا چی د هغه شرمنده سترگی ښایی ستا په زړه کی د غرور تخم وکړي .

په هوا کی مه څه !

زموږ نوی مایل موبایل تلفون په لاس کی وی او د دنیا په هر شي
بڼه خبر یو ، خو متأسفانه له ځانه ناخبر یو !

د خپلوی پرېکون

د خپلوی او دوستی رسی هغه وخت کمزوره کیږی چی انسان ته د
غلط فهمیو له امله سوالونه ورپیدا سی ؛ خو هغه وخت پسی شکړی
چی دغسی پوښتنو ته ځوابونه هم پخپله جوړ کړی .

نننی ډیری خپلوی د همدغسی بدگومانو قرباني دي چی کشران د
مشرانو رول پکښی لوبوي .

مه ناوخته کوه !

محترم وروره او محترمی خور ، مرگ یو څرگند راز دی . « څرگند
» ځکه چی هر څوک بڼه پوهیږی چی مرگ حتماً راتلونکی دی . خو
« راز » ځکه دی چی هیڅوک نه پوهیږی چی هغه به چیری ، څنگه
او کله وی .

نو مه ناوخته کوه . ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حساب ، خو سبا د
حساب ورځ ده بېله عمله !

يو عالم څه بڼه ويلي دي :

دا مهمه نه ده چې انسان تر فضا يا سپوږمۍ پورې ورسېږي ، بلکې مهمه دا ده چې انسان د فضا او سپوږمۍ تر څښتن پورې ورسېږي !

علم او ثروت

زوی له پلاره وپوښتل چې د خلکو په نزد علم بڼه دی که ثروت ؟
پلار یې ورته وویل چې دواړه بڼه دي . ځکه خلک پر دوو برخو ویشلي دي :

اول - عوام چې د ثروت له امله دي خوښوي .

دوهم - خواص چې د علم له امله دي ستایي .

هو ، د نننۍ زمانې له مخي دا یو علمي او عملي تحلیل دی .

د سبا تشویش مه کوه

د پرون او نن خدای د سبا خدای هم دی . موږ لومړی ځل دی چې بندگي کوو خو هغه د بې حسابۍ پیږیو راهیسې خدایي کوی .

نو د خدای په خدایي عملاً باور او یقین وکړه .

تر درانه پیتی لاندی

که له ژونده خوند اخلي نو په زړه کی آرمانونه لږ کړه بیا وگوره . پر ژوند باندی ډیره تکیه مه کوه ځکه هغه هر څوک له ځانه شري او مرگ ته یې پوری وهي .

د سمون تومنه

خواجه نظام الدین دهلوي (رح) څه ښه ویلي دي : « هر څوک چی وويني نو تر ځان یې بهتر وبوله که څه هم ته اطاعت کونکی او نیک عمله یې خو هغه گنهکار وی . کډای سی دا ستا آخري اطاعت او نیکی وی خو د هغه آخري گناه وی ، چی په دې ډول به ته گنهکار سی او هغه به نیکوکار سی . »

داعالی پوهونه د ځانی او اجتماعی سمون تومنه لری . نو ښه به دا وی چی د خپل ژوند د لاری څراغ یې وگرځوو . بس یوه قلبی اراده غواړي .

الله تعالی ستر قاضي دی

موږ هر یوه ځان پخپله قاضي ټاکلی دی . بيله دې چی دا راته معلومه او ثابته سی چی د الله تعالی په نزد څوک ښه دی او څوک بد دی ، یا څوک حق دی څوک ناحق دی بس لگیا یو پخپل سر قضاوت کوو ، خپله فتوا صادروو او خپلی ټاپي وهو !

نو څومره خطاکاران او گناه کاران یو چی د الله تعالی په فیصله کی
هم مداخله کوو .

محتاط اوسه

که ستا د خولې څخه یوه خبره راوځی یا یې په قلم سره ولیکې ، نو
پوه سه چی دا به حتماً په یوه محکمه کی ثابتوی که هغه دنیوي
محکمه وی یا اخروي محکمه !

نو محتاط اوسه .

له شیطانه د نجات لاره

یو استاد له خپل شاگرد څخه وپوښتل چی که شیطان کومه گناه ډیره
درته ښکلی او جذابه کړی ، نو څه ورسره کوي ؟ شاگرد ځواب ورکړ
چی مقابله او جهاد ورسره کوم .

استاد ورڅخه وپوښتل که هغه بیا هم همداسی وکړی ، نو څه کوي ؟
شاگرد ورته وویل چی بیا هم جهاد او مقابله ورسره کوم .

استاد ورته وویل چی دغه لاره ډیره ستونځمنه ، اوږده او ستومانیزه
ده . بهتره چاره یې دا ده چی د سپي له شره د هغه څښتن ته پناه
یوسه !

د اوږده ژوند لنډيز

د انسان د ژوند نېکمرغي پر درو پایو ولاړه ده :

د پروڼ څخه تجربه اخیستل ؛ د نن څخه استفاده کول ؛ او د سبا څخه امید لرل .

خو موږ برعکس خو :

د پروڼ غم کوو او نه یې پریږدو ؛ نن درگړه ضایع کوو ؛ او د سبا څخه بیرته او وهم لرو .

نو بویه څنگه به گټمن او بریمن سو ؟!

ځان پخپله وهل

د یو چا سره د بُغض او حسد معنی دا ده لکه ته چی یو چا ته په خپل دماغ کی بېله کړایې څخه ځای ورکړې او له امله یې ستا دماغ تنگی او تخته سی .

عقیده او حقیقت

یو عالم ویلی دي : عقیده کیدای سی چی زما عقیده وی ، ستا عقیده وی ، د فلاني عقیده وی ؛

خو حقیقت نسي کیدای چی زما حقیقت وی یا ستا یا د فلاني حقیقت وی .

حقیقت اصلاً د هیچا مربوط نه دی بلکی آزاد او د ټولو دی .

له همدې امله خلک تل د عقیدې په سر جنگیزې نه د حقیقت په سر !
استغفرالله .

د الهي نعمت یوه بیلگه

موږ له سره تر پښو پوری د الله تعالی په بې حسابې نعمتونو کی پټ یو . نعمت یوازی دا نه دی چی مال او دولت ولرو ، بلکی :

د سترگو بینایی هم نعمت دی ؛ په دماغ کی ښه فکرونه هم نعمت دی ؛ په زړه کی د چا درد احساسول هم نعمت دی ؛ په رگو کی روانه وینه هم نعمت دی ؛ د چا د اوښکو پاکول یا وچول هم نعمت دی ؛ او تر ټولو مهمه دا چی د ایمان لرل پخپله ستر نعمت دی....

نو بیا موږ د خپل رب د بې حسابې او سترو نعمتونو شکر ولی نه ادا کوو؟

درواغ ، درواغ دی

درواغ هم خپله مزه او ذایقه لری . که یی ته وایی نو خوږ وی او که یی بل وایی نو تریخ وی !

درواغ ویل او درواغ اوریدل د یوې سیکې دو مخه دي .

زنگ وهلي اړیکې

کله چی په مسایلو او روابطو کی اختلافات ډیر وی ، آوازونه لوړ وی ، شخړې لاینحله وی ، علم لږ وی ، دلیل بی کسه او منطق بی وسه وی نو پوه سه چی خاموشي او پټه خوله اصلي گټونکی دی !

له امتحانه وډارېږه !

که یو څوک د هغه د ماضي په خاطر ذلیل کوي یا ترتي یا پېغور ورکوي ، پر هغه خو تیره سوه . نو له خدایه وبیرېږه داسی نه چی د هغه ماضي ستا آینده سی !

پر الله تعالى انتقاد مه کوه !

لقمان په عمل ډیر ښکلی و . خو په څیره بدرنگه و . یوه ورځ یو چا ورته وویل چی ای لقمانه ! څومره بدرنگه یی .

هغه په ځواب کی ورته وویل چی د هر شي خالق الله تعالى دی . نو زه ستا څخه پوښتنه کوم چی آیا زما د څیرې عیب لتوی او که د الله تعالى عیب لتوی ؟ دا خو صرف الهی اراده او فیصله ده چی زه باید دغسی بدرنگه اوسم ، نو ستا انتقاد پر ما نه دی بلکی پر الله دی .

سرئ په دې منطقي دلیل سره قانع او پټه خوله سو او د دغسی بیهوده خبرو څخه یی توبه وکړه .

خو موږ څنگه یو ؟!

انساني اوصاف

دا چی موږ یی انسان پیدا کړي یو ، « زموږ کمال او اختیار » نه دی بلکی د الله ستر رحمت او نعمت دی . خو په ځان کی انسانیت جوړول « زموږ کمال او اختیار » دی !

گناه حتی عادي بولي

رسول الله (ص) فرمایي : که په کوم ځای کی گناه کیږی خو خلک هغه عیب و نه گڼی نو هغوی ټول په دې گناه کی شریک دي (ترمذی او ابو داؤد) .-

استغفرالله ، خومره عظیم خبردارئ دی .

راسئ چی اوس نو خپل خان ، خپل مجلس او خپل چاپیریال و ارزوو
چی څنگه یو ؟!

نږدې هم وگوره!

ای بی خبره او ای بی پروا انسانه ، په خپل دولت او جسمانی طاقت
باندی ډیر مه نازیږه ، ځکه غریبی او ناروغي ډیر نه ځنډیږی !

نور نو مه ناوخته کوه !

آیا شیطان کومه زنا کړې وه ؟ شراب یې څښلي وو ؟ قمار یې کړی و ؟
څوک یې وژلی وو ؟ شرک یې کړی و ؟ نو څه گناه یې کړې وه چی
الله تعالی د همیشه له پاره لعنت پر ووايه ؟ ځواب دا چی صرف د
یوې سجدې څخه یې انکار وکړ .

خو هغه کسان چی لمونځ نه کوي ، هره ورځ د څو سجدو څخه انکار
کوي ؟ د ۳۴ فرضي سجدو څخه . استغفرالله !

شیطان و انسان ته د سجدې څخه انکار وکړ خو موږ رحمان ته د
سجدې څخه انکار کوو (هغه هم الهي امر و او دا هم الهي امر
دی) . استغفرالله !

که هوس دی نور دې بس دی . ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حساب
خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

دنیوي او اخروي بری

د خلکو سره دومره بد سلوک مه کوه څومره چی هغوی بد دي ،
بلکی د هغوی سره دومره ښه سلوک کوه څومره چی ته پخپله ښه
یې .

د فکر او عمل ازموینه

که تا کومه نیکي کړې وی نو مه یې یادوه ؛ که بل چا کومه گناه کړې
وی دا هم مه یادوه .

ځکه چی د خپلی نیکي پټول « ستا د فکر امتحان » دی خو د بل د
گناه پټول بیا « ستا د عمل امتحان » دی !

دا دنیا د امتحان صحنه ده . نو که بری غواړې ، خپل « سوچ » او
« عمل » دې ازمویلی لره .

د جنت سرداره

الله تعالی جنت را اخیستی دی او د مور په پښو کی یې ایښی دی . نو
د زړه به یې څومره مقام وی ! چی مور دې و نه بڅښی الله دې هم
نه بڅښی . مارک تویین وایی : « له مینی نفرت کوم ، ځکه یو ځل
مین سوم مور می هېره کړه . »

هو ، دوه شیان دي چی زامن له موره بېلوي : پیسې او واده !

مور د کور هسته ده . د هغې تر تګ وروسته الکټرون ، پروټون او نیوټرون خپل وزن له لاسه ورکوی او اټوم ګوګ او منځ تشی سی . نو د دې پر ځای چی په پښېمانۍ او سرخوړۍ سره د هغې قبر ته ژاړي ، همدا اوس راویننږ سه !

د گناه کیفیت

که گناه رنگ درلودلی ، نو هیچا به هم یو د بل صورت له شرمه نسو لیدلای .

که گناه بوی درلودلی ، نو هیڅوک به هم له تعفنه یو بل ته نسو نږدې کیدای .

دا هم د څښتن تعالی یو رحمت دی چی د گناه رنگ او بوی یې پوښلی دی . خو په « ستره ورځ » به یې د ټولو په مخکی رسوا کوی .

نو د گناه څخه وبیریرې هغه هم د شاهد په مخکی ، هغه شاهد چی سبا پخپله ستر قاضی دی !

ګوره ای ناخوانه او نامرده !

کومه خبره چې د چا په وړاندي نسي کولی هغه خبره د هغه تر شا هم مه پسی کوه ، ځکه دا غیبت دی . او که درواغ ورپسی وایي نو دا تهمت دی . -

پوه سه چي الله تعالی هر وخت ښه لیدونکی او ښه اورېدونکی دی ، له هغه خو شرم وکړه !

ولی طمع او ټیله ؟

په داسی دنیا کی چی یوه ورځ زما او ستا خپله روح هم راڅخه ځی او یوازی مو پریږدي ، نو د نورو څخه ولی طمع او ټیله وکړو ؟

نه افراط نه تفريط

د ژوند سره له حده زیاته مینه مه کوه ، ځکه چی هغه د هیچا سره وفا نه ده کړې (حتماً یې له ځانه شړي) . خو مرګ بیا هیڅکله مه هیروه ، ځکه چی هغه د هیچا سره جفا نه ده کړې (حتماً یې د ځان کوي) !

نو د زوکړې او مړینې تر منځ خورا لنډ واټن دی چی د سترگو په رپ کی ځی (یعنی له هیڅ نه تر هیڅ پوری) .

حضرت مجدد الف ثانی (رح) ویلی دي :

د چا چی نظر په کنټرول کی نه وی د هغه زیره هم په کنټرول کی نه وی او د چا زیره چی په کنټرول کی نه وی د هغه شرم گاه به هم په کنټرول کی نه وی .

عادي خو اساسي سمون

که ته په هينداره کی دقیقاً وگوري نو ضرور به خپله څیره یا (ښه) درته ښکاره سی یا (بده) . نو هر ځل چی هيندارې ته گوري په پاک زړه او پاک وجدان سره پکښی گوره . که بالفرض خپله څیره بده درته ښکاره سوه نو بد کارونه بند کړه ؛ او که ښه درته ښکاره سوه نو په بدو کارو یی مه خرابوه . دا عمل تجربه کړه بیا وگوره !

د غتی بیزو عدالت

روایت دی چی دوی کوچنی بیزوگانی د یوې ډوډۍ په سر نه سره جوړېدې . فیصله یی وکړه چی غته بیزو به قضاوت او عدالت کوی . دواړی غتی بیزو ته راغلي او خپله دعوه یی ورته وړاندی کړه .

غتی بیزو هم ډوډۍ نیمه کړه او هره ټوټه یی د ترازو په دوو پلو کی کښېښووله . هغه ټوټه چی تر بلی لږ درنه وه نو یوه گوله یی ځنی وخوړله او بیا یی دواړی د ترازو په دواړو پلو کی کښېښوولي .

دا ځل هغه بله درنه سوه ، د هغی څخه یی گوله واخیسته او هغه یی وخوړله خو بیا لومړنی والا درنه سوه څو چی په دې ترتیب یی ټوله ډوډۍ سوکه سوکه د دواړو بیزوگانو مخته وخوړله او هغوی په مایوسی سره یو بل ته کتل او مخ پر ځنگله وېړي ولاړی .

استغفرالله ! ننني جابران ، قاضیان ، څارنوالان او قدرتمندان کټ مټ عدالت او قضاوت کوی . د نورو حق خوری او ظالمانه فیصله کوی . الله دی یی اصلاح کړی ، داسی نه چی ناوخته سی .

د زړه ازار

که په دیوال کی چاکونه (درزونه) پیدا سی نو هغه نړیږی او رالویږی ، خو که په زړه کی درزونه پیدا سی نو هغه دیوالونه کیږی او بندیږی .

نو د چا زړه مه آزاروه .

د شیطان مرستیالان

نننی انسان څومره له خپلی ټاکلي او پېيلي لاری څخه اوبنتی دی . د لارښوونی او پوهونی له پاره یی یو لک او څلرویش زرو پیغمبرانو کفایت ونکړ خو د گمراه او خطا کولو له پاره یی فقط یو شیطان کفایت وکړ !

نن متأسفانه ځینی انسي شیطانان حتی د اصلي شیطان څخه هم وړاندې تللی دي ! استغفرالله .

بیده ضمیر

په دنیا کی تر ټولو آسانه کار خبري کول دي ، په خبرو کی تر ټولو آسانه کار انتقاد کول دی ، په انتقاد کی بیا تر ټولو آسانه کار په فېسبوک کی د بل سپکول او ترټل دي .

دا ځکه چی دلته آزادي چوکاټ نلری ، مسؤلیت حدود نلری او وجدان محاکمه نلری . هر څه چی لیکي او هر څه چی وایي آزاد یی ، مگر

يو کنٽرولر لري چي هغه د خپل وجدان راويښېدل دي . نو راځي چي
د ژبي حرمت او د قلم عفت وساتو .

خان خپل

د يو عالم څخه يي وپوښتل چي غوصه څه شي ده ؟ ويي ويل چي د
بل چا د غلطۍ سزا خان ته ورکول غصه ده.

د دعا طاقت

يوه سندره کولای سي چي يو گري دي بدل کړي ؛
يو مجلس کولای سي چي يوه ورځ دي بدله کړي ؛
يو گام کولای سي چي يو سفر دي بدل کړي ؛
يو فکر کولای سي چي يو څو کاله دي بدل کړي ؛
خو يوه دعا کولای سي چي ناممکن دي بدل کړي

کنجوس او حريص

يو عالم څه بڼه ويلى دي : بهتره او غوره دا ده چي د يو شتمن په
حيث ژوند وکړو نه دا چي د يو شتمن په حيث ومرو .

مورخو له خپلو ژاړو

يوه ورځ « سره زر » او « اوسپنه » سره ناست وو خبری يې کولې . سروزرو په مجلس کې اوسپني ته وويل چې زه او ته دواړه په چکش وهل کړو ، خو ته ولی ډير فرياد کوي او نارې وهي ؟ اوسپنی ورته وويل چې کله دې خپل وهي نو درد هم خورا زيات وی .

تکماری او چالاکي

علامه البيرونی ویلي دي : خلک به ستا زړه آزار کړی او بیا به داسی رویه بنیئ لکه تا چې د هغه زړه آزار کړی دی .

ظاهري او باطني پناه

زمونږ استغفار هم استغفار ته اړتیا لری ، ځکه چې په هغه کې اخلاص او صداقت نه وی .

(رابعه بصري رحمه الله عنها)

د عیبونو لټول

يو چا بلبل ته وويل چې څومره بڼه آواز لري خو کاشکی تور نه وای !

سمندر ته يې وويل چې څومره گټور يې خو کاشکی تريو نه وای !

گلاب ته يې وويل چې څومره خوش بويه يې خو کاشکې بې اغزيو
واي !

هغوی ورته وويل چې اي انسانه ، څومره بختور يې چې « اشرف
المخلوقات » يې ، خو کاشکې دې د بل عيب نه لتولئ !

الله تعالى سختي نه خوښوي

دا ثابت حقيقت دی چې الله تعالى سختي نه خوښوي ، او ښايي له
همدې امله په ژبه کې هډوکي نسته (والله اعلم) .

رسول الله (ص) فرمايلي دي : څوک چې پر الله جل جلاله او د آخرت
په ورځ ايمان لري يا خودې د خير خبره وکړي يا دې چپ پاته سي .

وايي چې کوم وخت ژبي په خوله کې ۳۲ غښتونو ته وويل چې تاسي
زما څنگه ښه وروڼه ياست . پر ما څونه ډيره پاملرنه کوئ . ستاسو
د دې پاملرنې له امله زه ستاسو په منځ کې څومره آزادانه خوځيږم
او ډډه غيږم .

غښتونو په ځواب کې ورته وويل چې : خوري ، تا خو صحيح خبره
وکړه ، مگر ته هم بايد زموږ خيال وساتي . داسې نه چې د خلکو
سره بد چلند او تونده لهجه استعمال کړي او موږ په بلا گرفتاره کړي
، يعنې چې څوک ستا ۳۲ وروڼه د کور څخه دباندې و نه شري .

عجيبه ده !

دلته هر څوک د خپلې راتلونکې د سمون او ښه والي په فکر کې دی
، خو دا يې هيره کړې ده چې : آيا آخرت هم ستره آينده نه ده .

بهترین فرصت

رسول الله (ص) فرمایلی دی : خوک چی درواغ ویل او په هغه عمل کول نه پریږدي ، نو الله تعالی هیڅ نه غواړي چی دی خورل او څښل بند کړی .

صحيح بخاري (حديث نمبر ۱۹۰۳ - کتاب الصوم) .

استغفرالله ! نو راځی چی ناحقه لوږه او ناحقه تنده په صحيح روژه سره بدله کړو . بس یوه ټینگه اراده یا رښتین قسم غواړي . همدا میاشت یې بهترینه موقع ده .

شاه کیلی

یو ځوان کوم مشهور شیخ ته ورځی او داسی یې ورته وویل : په ژوند کی می درې قلفونه پیدا کړي دي او ستا څخه یې کیلی گانی غواړم . شیخ وپوښتل چی دا کوم قلفونه (قفلونه) دي ؟ ځوان ورته وویل :

لومړنی قفل دا دی چی غواړم یو ښه واده وکړم ؛

دوهم قفل دا دی چی غواړم کار می ښه برکت پیدا کړی ؛

درېیم قفل دا دی چی غواړم عاقبت می ښه سی .

شیخ په نرمه لهجه ورته وویل چی :

د لومړني قفل له پاره کیلي دا ده چی لمونځ پر خپل وخت کوه ؛

د دوهم قفل له پاره کيلي دا ده چي لمونځ پر خپل وخت کوه ؛

د درېيم قفل له پاره کيلي دا ده چي لمونځ پر خپل وخت کوه .

ځوان عرض وکړ چي آيا دا درې واړه قفلونه په همدې يوه کيلي خلاصیږي ؟

شيخ ځواب ورکړ چي پر خپل وخت باندې د لمانځه ادا کول د ټولو کاميابيو اساس يعنې « شاه کلید » دی .

ای ژبی له خدایه وبیریره !

پیغمبر علیه السلام وفرمایل : کله چي سهار سي نو د انسان په جسم کی چي څومره اندامونه دي هغوی ټوله ژبی ته ووايي : ای ژبی ، له خدایه وبیریره ! ځکه چي موږ ټول ستا تابع يو ، که ته سمه یي نو موږ به هم سم يو او که ته ناسمه یي نو موږ به هم ناسم يو (ترمذی) .

هو ، په رښتیا چي ژبه هم کلا ده هم بلا . موږ او تاسی گورو چي د ژبی وزن ډیر سپک دی ، خو خورا لږ خلک هغه اخیستلای او سنبالولای سی ! حضرت ابوبکر صدیق (رض) فرمایلی دي چي « انسان ته ډیر مصیبتونه د خپلی ژبی څخه ورپېښیږي . »

په رښتیا هم خوږه ژبه د الله (ج) يو نعمت دی . فیثاغورث ویلی دي چي « د بدن د ټولو غړو له جملې څخه ژبه ډیره سرکښه ده . » نو که موږ او تاسو دغه سرکښه غړی کنټرول کړو ، معنی دا چي تر نیمایي زیات گناهونه مو کنټرول کړل ! پس الله دی هر مسلمان ، منجمله هر افغان ته د ژبی د صحیح مهارولو توفیق عطا کړی .

مگر هو گرانو دوستانو ، زهرجنه او نفرت پارونکي ليکنه هم په بده
ژبه کي شامله ده !

مسلمان ته بنکنځل

يوه ورځ د جعفر الصادق (رح) مجلس ته يو مسلمان راغی او په
مجلس کي يې يو بل مسلمان ته ډير بنکنځل وکړل .

جعفر صادق (رح) ورڅخه وپوښتل چی آیا د روميانو سره جنگېدلی
يې ؟

هغه ورته وويل چی یا ، نه يم جنگېدلی .

جعفر صادق (رح) ورڅخه وپوښتل چی د کسرا د کسانو (يعنی
ايرانيانو) سره جنگېدلی يې ؟

هغه ورته وويل چی یا .

جعفر صادق (رح) ورڅخه وپوښتل چی آیا د کافرانو سره دې جهاد
کړی دی ؟

هغه ځواب ورکړ چی یا .

حضرت جعفر (رح) ورته وويل چی سبحان الله ! ستا له لاسه روم ،
فارس ، يهود او نصارا ژغورلی دي ، خو مسلمان درڅخه ژغورلی
نه دی !

په دې سره هغه سړی ځانته متوجه او اصلاح سو .

نو څومره به بڼه وي چي خپله ژبه د ښکښلو ، بد ويلو او سپکولو
څخه وژغورو تر څو ايمان مو شتمن او وجدان مو ځواکمن وي
انشالله .

اوس هم وختي دي

که ته لمونځ نه کوي نو ځان ته دا برأت مه ورکوه چي وخت نلري ،
بلکي داسي فکر کوه چي تا ضرور داسي گناهونه کړي دي چي الله
تعالی نه غواړي تا په خپل حضور کي ودروي .

نو اوس هم وختي دي !

ناکام کوښښ

دنیا او دولت په نصیب سره حاصلیږي او جنت په عمل سره . لاکن
موږ دنیا او دولت په عمل سره پیدا کوو خو جنت مو نصیب ته پرې
یښی دی . بویه څنگه به دلته شتمن سو او هلته گټمن ؟!

حضرت علی (رض) ویلي دي : -

وخت او دولت دوه داسي شيان دي چي د انسان په کنټرول او اختیار
کي نه دي . وخت يي مجبور کوي او دولت يي مغرور کوي .

هم خوبني هم بېغمي

که خوبني او کاميابي غواړي نو دوه شيان هير کړه : هغه « بد سلوک » چې يو چا درسره کړی وی ، او هغه « ښه سلوک » چې تا د چا سره کړی وی . امتحان يې کړه !

وريا گټه

ستا غيبت کونکي په حقيقت کې تا ته گټه رسونکي دي ، ځکه خپلې ښيگڼې ستا د عمل په پاڼه کې ليکي . يعنې خپلې نيکۍ وړيا درکوي . نو پام چې ته هم کټ مټ خپلې نيکۍ بل ته مفتي ورنکړې !

د انټرنېټ دنيا

يوه ورځ موږ ټوله د دې دنيا څخه ځو . پاته به سي زموږ خبرې ، ليکنې ، کامنتونه ، شعرونه ، اپلوډ کړي ويډيوگانې ، خپاره کړي تصويرونه.... چې يا به ښه وی يا بد (دا په مجموع کې زموږ اعمال دي) . —

نو اوس په موږ اړه لری چې خپلو نيکيو ته پايښت ورکوو که بډيو ته . که زموږ خوبنه وی يا نه ، دا ټول راپسې ليکل کيږی او ستر قاضي ته به وړاندې کيږی !

ستر احسان

آيا پوهيرې چې پر ټولنه به ستا لوی احسان څه وی ؟ هغه دا دی چې
خپل ځان اصلاح کړه !

په دې سره به د ټولنې یو بد انسان کم سوی او ښه انسان زیات
سوی وی !

د ځان استطاعت

هیڅکله مه وایه چې ستړی یم !

ځکه دا ثابتوي چې کمزوره یې . بلکې ووايه چې « استراحت او دمي
ته اړ یم . »

هیڅکله مه وایه چې نسیم کولای !

ځکه د خپل توان او طاقت څخه انکار کوي . بلکې ووايه چې «
کوښښ کوم . »

هیڅکله مه وایه چې خدایه ! نو کله ؟ -

ځکه د خدای (ج) په کار او فیصله کې مداخله کوي . بلکې ووايه چې
« یا الله ! پر صبر می را اضافه کړه . »

په دې سره به نو روحاً پیاوړی یې . امتحان یې کړه !

د برکت الوتل

چی خبری ډیری سوي ، عملونه کم سول ؛

چی انتقادونه ډیر سول ، اصلاحات کم سول ؛

چی وعدې ډیری سوي ، اجرات کم سول ؛

چی سینگار ډیر سو ، بنایست کم سو ؛

چی لباسونه ډیر سول ، حجابونه کم سول .

نو د برکت الوتل لا تور وی که سپین ؟

دوي ستړی خزانې :

یوه د دې دنیا او بله د هغې دنیا خزانه ده او الله تعالی د دواړو خزانو کیلی موږ ته راکړي دي . یعنی د دې دواړو جهانو خزانې تر ژبې لاندې پټې دي .

منځ تشی انسان

که ننني اکثریت انسانان په غور مطالعه کړو نو وبه وینو چی :

خان یې پرې یسې وی خو نور نه پریږدي !

خپل زړه يې تور وی خو د نورو زړونه سپینوي !

د ځان د کنټرولولو نه وی خو ټولنه کنټرولوي !

او بالاخره الله يې پرې يېښی وی خو الله لتوي !

نو آیا دغسې انسان منح تشی او ګوګ نه دی ؟!

عناد او حسد

د یو ملنګ څخه يې وپوښتل چی ولی په دنیا کی هر څوک ناآرمه
حتی غمجن دی ؟

هغه په معنی داره موسکا ورته وویل چی خوبنی خو د هر انسان
سره مل دي ، لاکن ستونزه دا ده چی د یوه خوبني د بل درد وی !
استغفرالله .

یو عالم څه بڼه ویلی دي :

هغو خلکو ته ډیر حیران یم چی د داسی دنیا په تلاښ کی دي چی
ورځ په ورځ ترې لیری کیږی خو د هغه آخرت څخه غافل دي چی
ورځ په ورځ ورنږدې کیږی !

جاپانيان يو عجيب بڼه متل لري :

که نارې ووهې نو خلک دې « آواز » اوري ؛ خو که آرام ووايي نو خلک دې « خبره » اوري !

هو ، څومره به بڼه وي چي پر کلماتو زور وکړو نه پر آواز او غرغرو . دا خو باران دی چي گلان شنه کوي نه تالنده !

عظيم بری :

کله چي ته د چا بدي وايي ، نو دا ته خپله بدي بيانوي . که هغه بد وي او که نه ، ته خو بد (يا بده) سوي !

نو مه د بل بدي وایه ، مه يې اوره او مه يې مجلس تازه کوه بلکي تحریم يې کړه .

د وجدان محاکمه

کله چي ستا وجدان تا ملامتوي ، محکوموي او جزا درکوي بيا نو ټوله دنيا هم نسي کولای چي تا وبخښي !

نو آيا کوم ظالم او گناه کار به د خپل وجدان له خوا خپله ملامتي او محکومي ومنی؟

ځواب منفي دی او ځکه نو ظلم او فساد مسلط دی .

لا تر خو؟

علامه ابن رجب (رح) وایي: « که په نپکو کارونو کې د نپکانو سره سیالي نسي کولای ، د گناه کارانو سره خو په استغفار او توبه کې سیالي وکړه. »

رښتیا هم ، یوه خوا خو نو وکړه .

« ژوند » په یوه جمله کې

د یو شیخ څخه یې وپوښتل چې تر ټولو ښه نیکي او تر ټولو بد عیب څه دی ؟ ده ورته وویل چې تر ټولو ښه نیکي دا ده چې خپل عیب وويني ، او تر ټولو بد عیب دا دی چې د بل عیب وويني !

هو گرانه لوستونکي ، په دې لنډ ځواب کې د ژوند فلسفه پرته ده ، ښه ورته ځیر سه .

یوازی نن لري !

په ټول کال کې صرف دوي ورځې دي چې هیڅ کار او هیڅ فعالیت نسي پکښې کولای : یوه پرون وه او بله سبا ده !

دواړې هیڅ ستا په اختیار کې نه دي بلکې یوازی نن لري !

همدا نن ستا هغه سبا دی چې پرون ورته په تمه وي . نو ځان د پرون او سبا تر منځ مه ځوړند کوه ، بلکې څو ثانيې یا څو دقیقې یا-

څو ساعته وروسته به همدا نن هم درڅخه پروڼ سی . پس همدا نن
یو څه وکړه .

د بدی ختمول

بزیره لرونکی غلا نه کوی بلکی غل بزیره پرینودلی سی !
لمونځ کونکی څوک نه خطاباسي بلکی خطا ایستونکی لمونځ کولی
سی !
اسلام ظلم او حق تلفي نه مني بلکی ظالم او حق خورونکی مسلمان
کیدای سی !
نو که ته ښه یی ، بدی ختم کړه . یعنی د گناه کار څخه نه بلکی د
گناه څخه نفرت وکړه !

خوځښت او تکل

هر انسان (منجمله آدولف هټلر) مثبت او منفی اړخ لری . هټلر
وايي :

هغه اوښکی چی موږ یی په خپله ناکامي تویوو ، دا هغه خولې دي
چی موږ د کامیابی له پاره نه دي توی کړي .

خپل عمل د لارې مل

ته به ښه وظیفه او مقام لرې ، ښه کورنۍ او قوم به لرې ، ښه نوم او ښان به لرې ، ښه کور او موټر به لرې ، ښه مال او دنیا به لرې....

آیا د دغو څخه یو شی هم قبر ته درسره وړې ، بېله عمله ؟
نو مه ناوخته کوه !

سعدی صاحب څه ښه ویلی دي :

هغوی چی پریشاني او عذاب درکوی ترک یې کړه . خو هغوی چی ترک کړې پریشاني او عذاب مه ورکوه .

د هوس خپل

که غواړې چی د دې دنیا په اړه فکر وکړې ، نو محبس ته ولاړ سه بندیان ووينه ؛

که غواړې چی د هغې دنیا په اړه فکر وکړې ، نو روغتون ته ولاړ سه ناروغان ووينه ؛

او که غواړې چی د دواړو دنیاوو په اړه فکر وکړې ، نو هديرې ته ولاړ سه د قبرونو څښتنان ووينه !

اعتماد یعنی څه ؟

وگورئ اعتماد یا باور هغه کلمه ده چی په لوستلو یې ثانیه تیریزی ،
په فکر کولو یې دقیقه تیریزی ، په پوهیدلو یې ورځ تیریزی ، په
عملي کولو یې کال تیریزی ، خو په ثابتولو یې آن ټوله ژوند
تیریزی !

نو پر اعتماد هم اعتماد ختم سوی دی . ځکه چی خلک بدل سوي
دي !

يو عالم عجيبه خبره کړې ده

د هغه چا څخه مه بیریزه چی کتابتون لری او ډیر کتابونه لولی ؛
بلکی د هغه چا څخه وبیریزه چی یوازی یو کتاب لری او هغه مقدس
بولی خو هیڅکله یې نه لولی او نه عمل په کوی !

الهي محرومیت

که تا لمونځ پریښود ، نو پوه سه چی راحت او برکت بیا ته
پریښودلې . په ظاهره به هوسا یې خو دننه به خوسا یې . په ظاهره
به شتمن یې خو باطناً به نیستمن یې . په ظاهره به عقیل یې خو اصلاً
به ذلیل یې .

دا ځکه چی الله تعالی شړلی یې او په خپل حضور کی دې نه دروي .
نو راوگرځه او ځان په دې امتحان کی بریالی کړه .

دعا مه پرېږده

ځينی وختونه دعاوی د رب فیصلې نه بدلوي ، مگر ستا زړه بدلوي
او هغه د رب د فیصلو سره مطابق کوي !

د ژوند بنسټونه

يو عالم څه بڼه ویلی دي : د فقر او بیوزلی پر مهال صادق والی ، د
شتمنی پر مهال ساده والی ، د قدرت او مقام پر مهال مؤدب والی ، د
عصبانیت پر مهال چپ والی د ژوند د تخت څلور پایي دي .

نیکمرغي او بدمرغي

موبایل تلفون دروند نه دی یعنی ډیر وزن نلری او په جیب کی بڼه
آسانه انتقالیږی . خو دومره یی مه درنوی چی په قیامت یی تر عهدي
نسی وتلای او د گناه شاهد مو وی ! (یعنی صحیح یی استعمال
کړی) .

دوه مخي

ډیری خلک عجیبه دي . کله چې د دوی د گناه په اړه خبره وسي نو
په ټینگار سره وایی چی « الله غفور او رحیم دی » . خو د نورو د
گناه په اړه بیا په تأکید سره وایی چی « الله سخت عذاب ورکوونکی
دی » !

بی انصافی

که موږ قرآن کریم هیڅ نه تلاوت کوو او پورته مو په دوږو کی میاشتی ، آن کلونه همداسی ایښی وی ، نو بیا دا حق لرو چی د غم او مصیبت پر مهال یی راواخلو او الله ته یی شفیع کړو ؟ آیا دا بی انصافی نه ده ؟

که موږ د صدقې له پاره په جیب کی په خورا لږ مبلغ (سکه) پسی ګرځو . خو همدا مهال د الله څخه د جنت لوړترین مقام غواړو . یعنی څومره ناڅیزه عطا کوو او څومره ستر عوض طلبوو ! آیا دا بی انصافی نه ده ؟

نو راځی چی اول خپل وجدان قاضی کړو ، بیا پر مخ ولاړ سو . دې ته د بی انصافی د تباهی ذریعه وایی .

د ژوند لوری

یو عارف څه بڼه ویلی دي : « ژوند اول اختیاري دی خو وروسته جبري سی . یعنی نن چی هر څه په خپل اختیار کړی ، سبا هغه په وچ زور او جبر سره ریښی . »

نو ولی ښېګڼی و نه کړو ؟!

مشکل وخت

درې ډوله خلک هیڅ نه هیریزئ : هغه چی ستا سره یی په « مشکل وخت » کی کومک وکړ ؛ هغه چی ستا په « مشکل وخت » کی یی

یوازی پریښوولي ؛ او هغه چی ته یې په دغه « مشکل وخت » مبتلا کړي .

د نفس غلامي

د شیطان د گمراه کولو او گناه کار کولو له پاره بل شیطان نه دی راغلی بلکی همدا نفس و چی ابلیس یې ورڅخه جوړ کړ .

اول د ځان سمون

زموږ زیاترو ذهنیت د یو لړ منفي غوښتنو ، منفي برداشتونو ، منفي غبرگونونو ، منفي گومانونو او منفي برخوردونو څخه دومره ډک دی چی د بدلون او سمون ټولی کړکی یې تړلی دي او هیڅ پوهاوی تأثیر نه پر کوی .

نو موږ ایماني ، اخلاقي او وجداني مسؤلیت لرو چی خپل دغه ناوړه طرز العمل بدل کړو تر څو الله تعالی مو روان حالت بدل کړی (الرعد : ۱۱) .

ولی توبه ځنډوي ؟

آیا د گناه سره دې قرارداد کړی دی چی حتماً به یې کوي ؟ آیا د الله تعالی څخه دې تضمین راوړی دی چی تر بودا کیدو پوری به ژوندی یې ؟

گوره ! ډیری هديرې په هغو ځوانانو ډکې دي چې غوښتل یې د زړښت پر مهال توبه وباسي . نو مه ناوخته کوه .

روایت دی چې کله جهنم ته ننوت (العیاذ بالله) هلته یې د دنیا یو ملگری هم ونه لیدی ، ځکه هغوی ټولو د ده له مرگه وروسته توبه ایستلې وه . نو پوه سه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابېه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

د قبر قدر !

هغه خلک چې په ژوندوني یې په باک نه راوړو او اهمیت نه ورکوو ، نو تر مړینې وروسته یې پر قبرونو کتیبه یا سوانح ولی لیکو ؟ دا هغه ته څه گټه لری ؟

نو غوره دا ده چې د ژوندیو له پاره کتیبه جوړه کړو یعنی قدر یې وکړو . تر مړینې وروسته یې قدر د قبر دی !

د قبر قدر خو نه اسلامي اصل دی نه فلاحي . بلکې بدعت او غفلت دی .

تلیاته بری

که په دنیا او عقبا کی بری غواړې نو د خپل ژوند له پروگرامه دا خبره وباسه چې « خلک به څه وایی ؟! » بلکې پر ځای یې دا جمله ور اضافه کړه چې « الله تعالی به څه وایی ؟! »

سعدی صاحب څه بڼه ویلی دي :

عقل او بی عقل دواړه لږ یا ډیر عیبونه لری . خو عیبونه یی فرق لری . داسی چی عقل خپل عیب پخپله وینی لکن د بی عقل عیب دنیا وینی .

د الله تعالی نافرمانی څنګه کوو؟

لومړی - که زموږ عقیده دا وی چی الله تعالی مو نه وینی (نو ځکه ګناهونه کوو) ، پس یقیناً چی کافران یو ؛

دوهم - که زموږ عقیده دا وی چی الله تعالی مو وینی خو بیا هم ګناه او د هغه نافرمانی کوو ، نو ډیر بی حیا او سپین سترګي یو ؛

درېیم - که دا وایو چی د الله تعالی عذاب تحمل کولی او زغملی سو ، نو درواغجنان یو ؛

څلورم - دنیا په نصیب سره حاصلیږی خو آخرت په محنت سره ګټل کیږی ، لکن موږ برعکس د دنیا له پاره محنت کوو خو آخرت و نصیب ته پریږدو ، نو دا زموږ ناپوهي او ګمراهي ده .

هو ، د دې منکراتو کول او د اوامرو نه کول بېله شکه د الله تعالی نافرمانی او سرکښي ده چی انجام یی بربادي ده .

مهمه ټولنيزه باريکي

د منفی او غلطو خلکو سره د تګ راتګ یا ارتباط بندول یوه ناچاري ده ، خو دا لیری والی باید په دې معنی نه وی چی د هغوی څخه کرکه لرو ، بلکی د ځان درنښت (یعنی د بې قدری مخنیوی) دی .

الهي گرانښت

انسان پر الله تعالى باندی دومره گران دی چی د ده په خاطر یی شیطان له ځانه لیری کړ . خو انسان دومره غافل او ناشکره دی چی د شیطان په خاطر یی الله تعالى له ځانه لیری کړ !

مهمه باريکي

ای انسانه ! ته د لنډ ژوند له دې سفره فقط یو وار تیریری . نو که په دې سفر کی پر انسانانو کوم لوی یا کوچنی احسان کولای سی باید ویی کړی . ځکه چی بیرته پر همدې لار بیا هیڅکله نه راگرځی !

ننی لویه ستونزه

زموږ لوی مشکل دا دی چی د افراط یا تفریط په حال کی یو : یا له حده وتلي قهرجن یو ، یا له حده وتلي خوش باوره یو که عقده یا عقیده ده ، که سیاست او قضاوت دی . دواړه حالتونه مو ناکامی ته بیایي !

عبادت د بل له پاره

د یو عالم څخه چا پوښتنه وکړه چې یوه ښځه ډیر زیات عبادت کوي ، د ورځي یې روژه وی او د شپې لمونځونه او تلاوت کوي ، خو له بده مرغه چې غیبت هم ډیر کوي . د دې ښځې حالت څنگه بولي ؟

عالم ورته وویل : دا ټول عبادتونه د نورو له پاره کوي . ځکه ، خپل نېک اعمال یې هغه چا ته ځي چې غیبت یې کوی .

هو ، د دغسې مسلمانانو نیک اعمال د غیبت په واسطه داسې خوړل کیږي لکه وینه (موریانه) چې لرگی خوری . زموږ ټولنه متأسفانه په دغسې معتادانو ډکه ده . نو د هغوی له پاره اوس هم ناوخته نه دی !

د گناه شاهدان

ته په پټه او یوازیتوب کی گناه کوه . مگر لږ تر لږه څلور عیني شاهدان لري چې هغه زړه ، سترگی ، غوږونه او لاسونه دي .

الله تعالی فرمایي چې په دغه ورځ به د دوی (یعنی گناه کارانو) خولې بندي (یعنی مُهر) کړو نو د هغوی لاسونه به خبری وکړی او پښې به یې شاهدي ادا کړی چې په دنیا کی یې څه کول (یس : ۶۵) .

نو هغوی چې په ښکاره گناه کوی ، څومره شاهدان به یې وی ؟!

لویی او خانپالنه

خواجه نظام الدين اوليا څه بڼه ویلی دي :

ای مسلمانانہ ! هر مسلمان چی وویڼی تر ځان یی بڼه وبوله که څه هم ته اطاعت کونکی یی او هغه گناه کار وی . کیدای سی دا ستا وروستی اطاعت او نیکی وی خو د هغه وروستی گناه وی ، چی له امله به یی ته گناه کار سی او هغه نیکوکار!

هو ، ځان تر نورو بڼه بلل (په علم ، ظاهري عزت ، مؤقتي مقام ، قوم ، رتبه او نورو کی) هغه گناه ده چی د نعمتونو د هلاکت سبب کیږی .

د وجدان محکمه

د وجدان محکمې ته هر ورو مرو مراجعه وکړه . ځکه چی هلته قطعاً غلطه فیصله نه کیږی .

هلته نه حاضرین سته ، نه مراجعین ؛ نه شاهدان سته او نه مدافع وکیلان ! بلکی صرف « دوه محرران » او یو « ستر قاضی » سته او بس !

مجازات او مکافات

تر یوې گناه وروسته د بلی گناه کول اصلاً د هغې سزا ده ؛
تر یوې نیکی وروسته د بلی نیکی کول اصلاً د هغې اجر دی .

د دعا عظمت

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایي : عمر نه زیاتیری مگر په نیکی سره ، تقدیر نه بدلیری مگر په دعا سره (ابن ماجه ۴۰۲۲) .

نو د ځان په شمول هر چا ته دعا کوه . څه معلومه ده که د یو چا قسمت ستا دعا ته معطله و؟!

نابللی میلمه

دا داسی بی پروا میلمه دی چی د سهار او ماښام خیال نه ساتي . د ننوتو په نیت د کور دروازه هم نه ټکوي او هیڅ دیوال یې مخ نسي راگرځولای . مال او دولت یې هم مخه نه سي نیولای . نه رشوت— اخلي او نه واسطه پیژني . دا ډیر بی لحاظه میلمه دی چی د هیچا پروا نه کوی که هغه بوډا وی ، که ماشوم وی ، که جوړ وی او که ناجوړ .

هو ، دا نابللی میلمه « مرگ » دی چی نابیره راځي او هر څه لوتوي . نو چمتو اوسه او توبنه برابره کړه داسی نه چی ناوخته سی !

انسي شیطان !

د نورو هغه عیبونه مه څرگندوه چی الله تعالی په پرده کی پټ ساتلی دي . یعنی د الله تعالی په اراده او فیصله کی مداخله مه کوه او له ځانه انسي شیطان مه جوړوه !

الهي تراو او دعا

دا څومره بڼه احساس دی چې کله د الله تعالی سره د خپل زړه خبره کوو نو هغه له مخکې څخه لا بڼه پرې خبر وی ، خو بیا یې هم زموږ څخه ویل غواړي .

خان ارزونه

شیخ الاسلام ابن تیمیه (رح) څه بڼه فرمایلي دي : « مومن په حق خبره راضي وی که یې په ګټه وی که یې په زیان ؛ خو باطله خبره یې ناخوښه وی که یې په ګټه وی که یې په زیان ! »

خو موږ ؟!

په ګریوان کی وګوره !

کافر چی ووینی نو د اسلام پر نعمت د الله حمد او ثنا ووايه ؛
فاجر او ګناه کار چی ووینی نو پر تقوا باندی د الله حمد او ثنا ووايه ؛
جاهل چی ووینی نو د علم له امله د الله حمد او ثنا ووايه ؛
ناروغ او مبتلا چی ووینی نو د عافیت له امله د الله حمد او ثنا ووايه .

په ګریوان کی وګوره ! ږوند د دنیا د لیدلو ، کون د اوریدلو ، ګوډ د یو ګام اخیستلو او ګونګی د یوې خبری کولو ارمانجن دی .

خو ته لیدلای سې ، اوریدلای سې ، تللی سې او ږغیدلای سې .

لا د الله شکر نه ادا کوي او نور اضافي او تجملی شيان هم غواړي ؟

ودرېره او وگوره !

لا تر څو به زمانه تړي ؟ دا يې حل لاره نه ده . متل دی چی له
مردارو اوبو خپل کالي راټول کړه !

د زمانې څخه شکایتونه مه کوه . بلکې خپل ځان بدل کړه چی الله دې
روان حالت بدل کړی (الرعد ۱۱) .

کثیف او نجس عمل

یو ځل خو سترگی پټی کړه او داسې فکر وکړه چی د مړه انسان سړي
او تازه غوښی ژویې او په خوله کی یې اړوي را اړوي . تر شونډانو
دې د دې غوښو وینی څڅیږی ، او د سرو غوښو ټوټې دې په
غابښونو کی یو څه هم بندی وی .

دا مهال به دې سترگی څومره سړي وی ، زړه به دې څومره ډېره
وی ، څیره به دې څومره وحشی وی او حالت به دې څومره شهواني
وی . دا به څنگه نجس او ناولی عمل وی ، ها ؟

آیا دغسی کرغیرنه صحنه دې خوښه ده ؟ که ځواب مثبت وی نو ښه
ډیر غیبت کوه !

که نه ، اوس هم وختي دی او قسم واخله چی نور به غیبت نه کوم .
د غیبت اورېدل هم په غیبت کی شامل دی ، منع یې کړه یا ترې روان
سه . دا به نو د ځان ، کورنۍ او ټولنی سره ستا نیکی وی . ولی
دغسی وړیا احسان او نیکی نه کوي ؟

ٽولنيز انحراف

دا څومره تهمتونه او لفظي گوزارونه روان دي . خو تريخ حقيقت دا دي چي موږ دومره کوبښښ او هلي ځلي د ځان د سمون او بدلون له پاره نه کوو څومره چي تر ځان د نورو د غلط ثابتولو له پاره يي کوو .

د غيبت او حسد پيوستون

علما وايي چي انسانان په دري دليلونو سره تر شا خبري درپسي کوي يا ستا غيبت کوي :

لومړي . کله چي ونسي کړاي ستا دريځ ته ورسيري يا ستا حالت ولري ، نو تر شا خبري درپسي کوي .

دوهم . کله چي هغه څه ونلري چي ته يي لري ، نو دي غيبت او پس گويي کوي .

درېيم . کله چي وغواړي ستا په رقم ژوند غوره کړي يعني ستا تقليد وکړي خو نه يي سي کولای ، نو غيبت او تر شا خبري درپسي کوي .

دي ته د غيبت او حسد پيوستون وايي . راځي چي اوس نو د همدې فارمول پر اساس خپلو ځانو ، خپلو دوستانو او خپلو مجلسيانو ته وگورو او هر يو جلا جلا و ارزوو . بنيادي هيڅوک يا خورا لږ ځني خلاص وي .

لا بيا هم نه تري منع کيږو ؟ استغفرالله !

له فتنو او جنجالو ځان ساتنه

آيا د چپ والي يا خاموشي اهميت در معلوم دی ؟

خاموشي ستر نعمت دی په تيره کله چی : اختلافات پير وی ،
آوازونه لوړ وی ، شخړی لاینحله وی ، علم لږ وی ، او دلیل بی وسه
او بی کسه وی !

د خلکو امتحانول

که د چا صبر او حوصله ازمایي نو انتقاد پر وکړه ، بیا وگوره !
که د چا اخلاص ازمایي نو مشوره ځنی وغواړه ، بیا وگوره !
که د چا غرور او ځانپالنه ازمایي نو خبره یې ومنه ، بیا وگوره !
که د چا خوی او خصلت ازمایي نو سفر ورسره وکړه ، بیا وگوره !
او که د چا سخاوت ازمایي نو پور ترې وغواړه ، بیا وگوره !

له ډوبیدو ډډه وکړه

ځان خوشحاله ساته . ځکه په تشویش یا پریشانی سره د پروڼ
مشکل قطعاً نه حلېږي بلکې د نن سکون هم له منځه ځي او د یو
مبهم سبا په غیر ورځي !

لا تر کله ؟

همدا اوس دي پر تېر عمر او گناهونو د الله تعالى څخه مغفرت
وغواړه . د توبې په سپيڅلو اوبو ځان ومينځه .

ملاقات نږدې دی او هره شپه امکان لري چې الله تعالى دي خپل
حضور ته وغواړي . نو ښه نه ده چې په خیرنه او دورنه خبره یې
په وړاندې ودریږي . که ته وغواړي یا نه ، که دي خوښه وي یا نه ،
دا لحظه او دا صحنه حتماً درباندي راځي .

اوس هم وختی دی . ساه لا چلیږی . پلمې بندې کړه . نن د عمل ورځ
ده بېله حساب ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

شتمن فقیر

کله چې ته وصیت پاته لیکي (یا شفاهي وصیت کوي) ، آیا خبر یې
چې یوازینی څوک چې ستا د مال او دولت یا جایداد څخه محروم
پاتېږي ، هغه ته پخپله یې ؟!

چا ته خپل سهم پریږدي ؟ آیا هغه اولاد ته چې ډیر ژر به دي هیر
کړي ؟ که هغه اولاد ته چې ستا د سهم یوه سلنه به هم نه درپسي
خیراتوي ؟

نو اوس هم وختی دی او لا ژوندی یې ، ستا د خپل سهم زیاته برخه
صدقي ته وقف کړه ، داسی نه چې ناوخته سی ! آیا پوهیږي چې
صدقه خورا افضل عبادت دی ؟ نو ولی یې ضایع کوي ؟

ولی دا کار هغه اولاد ته پریږدي چې د دنیا په کارونو کی تر غوږونو
پوری ډوب دی ؟ که همداسی ونکړي نو پوه سه چې شتمن فقیر یې
(یعنی دلته شتمن او هلته فقیر) !

رېښتيا او درواغ

رېښتيا حق دی او درواغ ناحق دی . رېښتيا د انسان تر پيدايښت پخوا لا موجود وو ، خو درواغ موجود نه وو . يعنی حقيقت طبيعي دی خو درواغ مصنوعي دی .

پس ویلی سو چی حقيقت شتون لری خو درواغ اختراع کيږی

د حلال برکت

مالک بن دينار (رح) فرمایلی دي : که څوک تر یوه حرام دينار تیر سی نو دا هغه لره تر یو لک دينارو صدقه کولو هم ښه دی .

ننني دوستان

که یو چا ته اضافه له هغه ارزښت ورکوي چی ورته « لازم » وی ، نو ځان ته اضافه له هغه تاوان رسوي چی درته « لازم » وی ! دا چی بوغي (فوقانه - غباره) درباندي چاودي مه څښمیره . پخپله دي تر حد زیاته هوا ورکړي وه !

الهي سزا :

د هغه انسان د خاموشي يا پتي خولي څخه وبيريزه چی تا يي زړه آزار کړی دی خو هغه هيڅ نه وایی يا هيڅ نسي کولای مگر هر څه الله تعالی ته پريږدي . نو خبردار اوسه چی الله تعالی يي هم ژر يا وروسته بدله درڅخه اخلي .

الهي رحمت

د ابن سينا څخه يې وپوښتل چې ژوند څنگه درباندې تيريزی ؟

ده ورته وويل چې د گناه كارۍ سره سره د الله تعالى دومره نعمتونه راباندې اوري چې نه پوهيږم د الله تعالى شكر د څه له رويه ادا كړم ، آيا د نعمتونو پر ډيروالي يې او كه د گناهونو پر تيروالي يې ؟

ستر احسان

كه يو چا ته داسې جمله ووايي يا داسې خبره وكړي چې له امله يې هغه شخص الله تعالى ته يو څه ورنږدې سي او بدې يې يو څه لږ سي ، نو په نن عصر كې دا يوه ستره نيكې ده چې د هر چا نه په نصيب كيږي .

څومره آسانه ! بس يوه پاكه اراده غواړي .

ترخه حقايق :

كه يو چا د بل په صداقت كې شك كاوه نو دا درواغجن دی ، كه نه صادق دی ؛

كه يو چا په مجلس كې په هره موضوع كې ځان هر كاره او پوه باله نو جاهل دی ، كه نه عالم دی ؛

كه يو چا پر بل ډيره بد گوماني كوله نو په زړه تور دی ، كه نه په زړه پاك دی .

همدا زموږ د ټولنې يو څو ترخه حقايق دي . ترخه حقايق :

که یو چا د بل په صداقت کی شک کاوه نو دا درواغجن دی ، که نه صادق دی ؛

که یو چا په مجلس کی په هره موضوع کی ځان هرکاره او پوه باله نو جاهل دی ، که نه عالم دی ؛

که یو چا پر بل پیره بد گوماني کوله نو په زړه تور دی ، که نه په زړه پاک دی .

همدا زموږ د ټولنی یو څو ترخه حقایق دي .

د زړه ډاډ او سکون :

پیغمبر علیه السلام فرمایي : هر وخت چي دي اراده وکړه چي د یو چا عیب بیان کړي ، نو خپل عیبونه در په یاد کړه .

د علم انفلاق

د یو عارف څخه یې وپوښتل چي علم کله ماتیري او کمیري ؟

ول کله چي ملنگ یا درویش فقر وکړي ، شاعر غرض او مرض ولري ، ملا تاجر او کاروباري سی ، پوه او عالم د دنیا شوقي سی نو دا هغه وخت دی چي علم به تجزیه کیږي !

له غمه بي غمی :

رسول الله صلی الله علیه وسلم چي به کله د یو غم یا مصیبت سره مخامخ سو نو نفل لمونځ به یې کاوه . (رواه احمد او ابو داود)

نو راځی چي موږ هم د غم غلطولو دغه بهترینه طریقه خپله کړو.

متوجه اوسه :

که خپل نفس د خیر په کارونو کی لگیا نکړي ، نو هغه به دې ضرور د شر په کارونو کی بوخت کړي .

له مرگه ویره

اصلی او واقعی مسلمان هیڅکله د مرگ له یاده نه بیریزوی ، دا ځکه چی مرگ حق دی او د حق منل پر هر مسلمان فرض دی . او بل دا چی یو مؤمن ځکه د مرگ له یاده نه بیریزوی چی اسلامي ارکان او فرایض یې پر ځای کړي وی .

خو د دې برعکس د مرگ له یاده هغه کسان بیریزوی چی اسلام یې خورا لږ او یا هیڅ نه وی عملي کړی ، نو دغسی انسان د خپلو گناهونو له امله د مرگ له یاده بیریزوی .

د مخکی د سطحی او بطن فرق

عجیبه دنیا ده . په ژوند کی د ټولو انسانانو نومونه او لباسونه بیل بیل وی . یو شتمن وی بل غریب ، یو بی مقامه وی بل لوی مقامه ؛ یو انجینیر وی بل ډاکټر ؛ یو استاد وی بل شاگرد ؛ یو سوداگر وی بل سوالگر.....

خو تر مړینی وروسته د ټولو یو نوم وی : مَیت (یعنی مړی) یا جنازه !

د ټولو یو ډول قبر وی ، د ټولو یو ډول کفن وی ، د ټولو یو ډول لحد
وی هغه که شاه دی یا گدا !

په رښتیا هم تر مخکې لوړ او تر مخکې لاندی یوه او بله دنیا ده ،
خو واټن یې فقط یو نیم متر دی !

فاني ژوند

حضرت علی (رض) فرمایلی دي چی ژوند فقط دوی ورځی دی . یوه
ورځ ستا په ګټه او بله یې ستا په زیان ده .

نو په هغه ورځ چی ستا په ګټه ده « غرور » مه کوه او په هغه ورځ
چی ستا په زیان ده « صبر » کوه .

په رښتیا چی د بریالیتوب عملی نسخه ده !

د ناپوهانو حق

متل دی چی د عقل وړی او د پیسو موړ نسته . علما وایی چی پر
موړ ناپوهان درې حقونه لري :

لومړی - صبر او زغم : د هغوی هر ډول ناوړه چلند به زغمی او
تحمل به کوی .

دوهم - شفقت او مهرباني : که د هغوی څخه کوم غلط او ناسم کار ووينئ نو د کرکې پر ځای به شفقت پر کوي .

درېيم - لارښوونه او متوجه کول : د هغوی درېيم حق دا دی چې سمه لارښوونه به ورته کوي ، خير دی که هغوی يې مني يا نه .

هو ، که موږ او تاسو دا مجربه نسخه د هرې ورځې تلن لاره وگرځوو ، يعنی د ناپوهانو حق ادا کړو ، نو دنيا او عقبا به مو ځلانده وي .

ودرېره او شاته وگوره !

د غلطيو په منلو ، زړه سمولو او گناه پرېښودلو کې ځنډ مه کوه ، ځکه لاره چې څومره اوږدېږي راستنېدل هغومره گرانېږي .

خورا مهم تجارت

کله چې د دنيا د مفليسي څخه په تنگ راسي او د رزق دروازي درته وتړل سي نو د الله تعالی سره تجارت وکړه ، يعنی صدقه ورکړه . امتحان يې کړه !

ته به ووايي چې هيڅ نلرم ، څه شی صدقه کړم؟! داسی نه ده ، ښه خبره هم صدقه ده ، ښه عمل هم صدقه ده ، مرسته هم صدقه ده ، هڅونه هم صدقه ده ، موسکا هم صدقه ده....

عواطف

کله چی گناه کار انسان وژړل ، نو پوه سه چی خپل پیغام یې تر الله
تعالی پوری ورساوه .

مگر کله چی د چا په سترگو کی قحطي راغله نو پوه سه چی زړه یې
سخت سوی دی . ظالم دی ، ترې گوښه سه او احتیاط ورسره کوه !

.....

عقیده او حقیقت

یو عالم ویلی دي : عقیده کیدای سی چی زما عقیده وی ، ستا عقیده
وی ، د فلاني عقیده وی ؛

خو حقیقت نسي کیدای چی زما حقیقت وی یا ستا یا د فلاني حقیقت
وی .

حقیقت اصلاً د هیچا مربوط نه دی بلکی آزاد او د ټولو دی .

له همدې امله خلک تل د عقیدې په سر جنگیږی نه د حقیقت په سر !

.....

ازلي دښمن

ښایی ځینی کسان امریکا ، برتانیه ، روسیه ، اسرائیل..... د بشر تر
ټولو ستر دښمنان وېولی . خو دوی یوازی د انسان دا دنیا خرابولی
سی . اصلي دښمن بل دی چی تر دوی ډیر خطرناک دی . هغه کولای
سي چی د انسان دنیا او آخرت دواړه خراب کړی .

دغه ستر او خطرناک دښمن « ابليس » نومېږي چي لقب يې «
شیطان» دی . دئ تر ټولو ستري وسلې او تجهيزات لري . آن يوه
ثانيه هم د انسان سره له جنګه نه بېکاره کيږي .
نو زموږ جنګ د دغه لعین دښمن سره فرض دی .

الحمدُ لله کتاب پای ته ورسېد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library